

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 448/2016 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen saimaannorpasta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Emma Karin /vihr näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 448/2016 vp:

Mihin toimenpiteisiin hallitus aikoo ryhtyä saimaannorpan kannan kasvun vahvistamiseksi ja saimaannorpalle vaarallisten pyydysten kieltämiseksi Saimaalla?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Vuoden 2016 alussa valmistuneessa uhanalaisuusarvioinnissa saimaannorpan uhanalaisuusluokitusta voitiin lieventää. Vuonna 2010 se arvioitiin korkeimpaan luokkaan, äärimmäisen uhanalaiseksi, nyt se arvioidaan erittäin uhanalaiseksi. Sukupuutos riskin arvioidaan siten pienentyneen. Uhanalaisuuden lieventymisen perusteena oli erilaisten suojelutoimenpiteiden seurauksena tapahtunut kannan kasvu 320 yksilöön, kun se vielä 2000-luvulla oli selvästi alle 300.

Tänä vuonna syntyi 86 kuuttia, mikä on enemmän kuin koskaan yli 30 vuoden seurantahistorian aikana. Kannan arvioidaan edelleen kasvaneen noin 360 yksilöön. Tähän vaikuttavat vuosina 2010 ja 2011 tehdyt verkkokalastuksen kevätrajoitusalueiden laajennukset sekä onnistunut vapaaehtoisvoimin tehty apukinostyö. Etenkin kahtena viime vuonna havaittu poikasmäärän nousu osoittaa näiden suojelupäätösten ja -toimien onnistumisen. Kanta on kuitenkin edelleen hyvin pieni ja altis erilaisten tekijöiden aiheuttamalle kuolleisuudelle, ja suojelutoimiin suhtaudutaan sen edellyttämällä vakavuudella.

Saimaannorppakannan seuranta, hoitoa ja suojelua jatketaan laajalla yhteistyöllä saimaannorpan suojelustrategian ja toimenpidesuunnitelman mukaisesti. Ympäristöministeriön vuonna 2012 asettama saimaannorpan suojelutyöryhmä seuraa ja edistää strategian toimeenpanoa. Se tulee syksyn aikana tekemään ehdotukset strategian päivittämistarpeista ensimmäisen 5-vuotiskauden perusteella. Kannan kehitys on toistaiseksi ollut strategiassa asetettujen suuntaviivojen mukaista.

Ilmaston lämpeneminen on saimaannorpalle vakava uhka, koska Saimaan jääpeitteen kesto lyhenee ja olosuhteet pesintään sopivien rantakinosten syntymiselle heikkenevät. Peräkkäiset sääolosuhteiltaan epäedulliset talvet voivat kääntää kannan laskuun. Ilmaston lämpeneminen uhkaa siten vakavasti saimaannorpan suojelustrategian mukaisen kannan kasvutavoitteen saavuttamista. Suurella vapaaehtoisuudella ja Metsähallituksen johdolla tehdyt apukinokset ovat ehkäisseet luontaisten pesäkinosten puutteesta johtuvaa pesäkuolleisuutta. Apukinosten tekemiseen tullaan panostamaan jatkossakin.

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 448/2016 vp

Koska kalastus on ollut suurin tunnettu yksittäinen saimaannorpan kuolemia aiheuttanut tekijä, on kalanpyydyskuolleisuutta pyritty vähentämään kalastusrajoituksilla jo pitkään. Viime vuosikymmenen aikana kalastusrajoitukset ovat voimakkaasti tiukentuneet ja niitä koskevat alueet ovat kasvaneet huomattavasti.

Uusimmat kalastusrajoitukset tulivat voimaan tämän vuoden keväänä sopimusten tai valtioneuvoston asetuksen nojalla. Rajoitusalue kasvoi saimaannorpan pesinnästä saatujen tietojen perusteella huomattavasti. Uusi rajoitusalue on pinta-alaltaan 2557 km². Lisäys edelliseen alueeseen on verkkokalastuskiellon osalta noin 520 km² ja vaarallisten pyydysten ympärivuotisen kiellon osalta noin 810 km². Rajoitusten sisältö pysyi pääpiirteissään samana lukuun ottamatta muikkuverkkojen sallimista 15.4.–30.6.verkkokalastuskiellon aikana. Muikkuverkot poistettiin rajoituksista, koska niihin oli koko tilastohistorian aikana kevääseen mennessä menehtynyt vain muutama yksilö.

Kalastusrajoitukset yhdessä muiden suojelutoimenpiteiden kanssa ovat tuottaneet tulosta ja saimaannorppakanta on kasvussa. Tehostuneet kalastuksen rajoitustoimenpiteet ovat osaltaan vaikuttaneet siihen, että saimaannorppakanta on viimeisen viiden vuoden seurantajakson aikana kehittynyt suojelustrategiassa asetetun tavoitteen mukaisesti. Tämän kehityksen jatkuminen turvataan myös tulevaisuudessa.

Helsingissä 4.10.2016

Maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen